

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/1090/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613219547
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6613219547.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa nesvojprávneho M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., Ľ. A. XX, občan SR, zastúpený opatrovníčkou D. Machalovou, nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, občianka SR, zastúpená splnomocneným zástupcom I. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., Ľ. A. XXX/XX, občan SR proti odporkyňi 1/ X. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. N. XX, občianka SR, 2/ A. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., E. P. A. XXXX/XX, občan SR, obaja zastúpení JUDr. Pavlom Helmom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Nám. SNP 26/75, Zvolen, v konaní o zaplatenie 6431,- Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/130/2013-422 z 23. júla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa voči odporcom 1/ a 2/ o zaplatenie 6431,- Eur s príslušenstvom. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ v konaní hodnoverne nepreukázal, že finančné prostriedky vybrané nesvojprávnym M. B. od pracovníka Poštovej banky, prevzali odporcovia 1/ a 2/ a použili ich pre vlastné potreby. Finančné prostriedky, ktoré boli vybrané opatrovníčkou X. I., boli použité na nájom bytu, v ktorom bývali ako nájomcovia nesvojprávny M. B. a nesvojprávny B. B., ako aj na zakúpenie tovaru pre nesvojprávneho M. B., pričom ako dôkaz boli predložené pokladničné bloky zo strany opatrovníčky X. I.. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že v dobe od 28.08.2010 do 05.10.2010 sa navrhovateľ a jeho brat B. zdržiavali u odporkyne, ktorá im zabezpečovala starostlivosť a opateru. Voči odporkyňi 1/ zamietol návrh z dôvodu, že navrhovateľovi M. B. bola zo strany odporkyne 1/ ako opatrovníčky poskytnutá primeraná starostlivosť v období, keď vykonávala funkciu opatrovníčky. Zabezpečovala starostlivosť nesvojprávnemu navrhovateľovi a jeho bratovi aj v období, keď ešte nebola ustanovená za opatrovníčku, po smrti opatrovníčky X. I., ktorá zomrela XX.XX.XXXX. Od navrhovateľa finančné prostriedky za túto opateru nikto nepožadoval a navrhovateľ ani nebol zaviazaný uhradiť niekomu náklady spojené so starostlivosťou o neho. Z uvedeného nie je možné vyvodiť záver, že odporkyňa 1/ sa obohatila na jeho úkor a takto získala bezdôvodné obohatenie. Taktiež súd nemal preukázané, že by sa bol odporca 2/ bezdôvodne obohatil na úkor navrhovateľa. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie poukazom na ust. § 489, § 451 ods. 1, 2, § 454, § 456 Občianskeho zákonníka. Súd sa zaoberal aj námietkou premlčania uplatneného nároku, ktorú vzniesol právny zástupca odporcov 1/ a 2/. V zmysle ust. § 101 a § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka došiel k záveru, že návrh na začatie konania, ktorý bol podaný na okresný súd dňa 04.10.2012, bol podaný po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty, avšak neuplynula objektívna premlčacia lehota. Okresný súd o trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., kde odporcom 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ. Žiadal rozhodnúť vo svoj prospech a priznať návrhom uplatnenú sumu. Poukázal na to, že žalovaná odporkyňa X. I. bola ustanovená za opatrovníčku nesvojprávneho navrhovateľa na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec sp. zn.

11P/514/2009 zo dňa 07.12.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 04.03.2010. Odvolateľ namietol počítanie premlčacej lehoty okresným súdom, ktorý vychádzal z toho, že navrhovateľ sa o vzniku škody dozvedel najneskôr 19.10.2010, keď bola spísaná zápisnica o trestnom oznámení vo veci prečinu podvodu. Poukázal na jednotlivé výbery z vkladných knižiek navrhovateľa, kde uviedol, že súčet výberu z vkladných knižiek M. B. v hotovosti bol 3481,- Eur, ktoré však súd zamietol bez odpovede, čím namietol nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. Aj samotný postup súdu a vykonávanie dôkazov považoval za nesprávny, keď súd nereagoval na jeho návrhy na dokazovanie ohľadne požadovaných záznamov z kamier, grafológa na overovanie písma, pozmeňovanie údajov v občianskom preukaze navrhovateľa. Rovnako namietol, že súd sa nezaoberal skutočnosťou, či odporkyňa X. I. mala k dispozícii vkladné knižky navrhovateľa a či k výberu z týchto vkladných knižiek došlo aj jej pričinením. Ďalej poukázal na to, že odporkyňa X. I. bola rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 2T/243/2013-207 zo dňa 16.01.2014 uznaná za vinnú za neoprávnené výbery z vkladnej knižky navrhovateľa. Ohľadne dôkazu, a to predložených pokladničných blokov zo strany opatrovníčky X. I., uviedol, že uvedený dôkaz mu nebol doručený, ako aj sponchybil, že by odporkyňa predkladala uvedené doklady s tým, že tieto doklady by preukazovali oprávnenosť nakladania s finančnými prostriedkami s tým, že z uvedených blokov, ktoré sú neprehľadné, neoznačené, nevyplývajú, komu bol zakúpený daný tovar. Nepreukazujú, kto tovar prevzal, čím sa stávajú neskontrolovateľné. Na záver odvolania opätovne žiadal prehodnotiť plynutie premlčacej lehoty a nepravdivé tvrdenia odporkyne 1/ ohľadne poskytovania starostlivosti navrhovateľovi. Zároveň v odvolaní žiadal o odpustenie súdnych poplatkov s tým, že žiadosť o priznanie - návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov podal na súd s dátumom 29.04.2014.

Odporcovia 1/ a 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľa žiadali rozsudok okresného súdu potvrdiť. Poukázali najmä na to, že odporkyňa 1/ bola ustanovená do funkcie opatrovníčky v období od 04.03.2010 do 13.09.2010 a odporca 2/ nie je v súdnom spore pasívne legitimovaný, pretože nemal žiadne zákonom, ani súdom stanovené povinnosti v súvislosti s opaterou nesvojprávneho navrhovateľa.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 221 ods. 1, písm. h) , ods. 2 O.s.p.

Rozsudok okresného súdu odvolací súd zrušil v zmysle § 221 ods. 1, písm. h) O.s.p., nakoľko súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia bolo potrebné vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Rozhodnutie okresného súdu je nelogické, nesystematické, obsahujúce prvky arbitrárnosti.

V prvom rade je potrebné vytknúť posudzovanie plynutia premlčacej doby pre uplatnenie práva navrhovateľom. Premlčanie je možné charakterizovať ako márne uplynutie zákonom určeného času, ktorého dôsledkom je, že právo, ktorým nebolo v určenom čase vykonané, sa oslabuje a toto právo v spojení s ďalšou právnou skutočnosťou nie je možné v zásade priznať. Predpokladom úspešného dovolania sa premlčania je uplynutie zákonom stanovenej premlčacej doby, pričom právna úprava pre určenie doby premlčania používa dva druhy lehôt, a to subjektívnu a objektívnu. U objektívnej premlčacej doby je začiatok spravidla viazaný na skutočnosť, ktorá má za následok vznik práva (napr. vznik škody, bezdôvodného obohatenia a pod.), ktoré podlieha premlčaniu, a ktoré plynutie je nezávislé na správaní oprávneného subjektu. Subjektívna premlčacia doba znamená pre určenie premlčacej doby v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorej začiatok je spravila viazaný na subjektívne poznatky (vedomosť) oprávnenej osoby o skutočnostiach podmieňujúcich vznik práva oprávnenej osoby a vznik povinnosti konkrétnej povinnej osoby. Pre subjektívnu premlčaciu dobu je teda charakteristické, že musí plynúť vždy v rámci objektívnej premlčacej doby a končí vždy najneskôr s uplynutím objektívnej premlčacej doby. Už samotné posúdenie plynutia premlčacej doby okresným súdom je nesprávne, keď za začiatok plynutia objektívnej 3-ročnej premlčacej lehoty považoval dátum posledného výberu 31.08.2010 s tým, že objektívna lehota uplynula 31.08.2013, ale začiatok plynutia subjektívnej lehoty určil mimo rámec objektívnej premlčacej lehoty s tým, že za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty stanovil dátum 19.10.2009 (keď bola spísaná zápisnica o trestnom oznámení vo veci prečinu podvodu) a jej uplynutie stanovil na 19.10.2011. Odvolací súd zdôrazňuje, že subjektívna lehota môže plynúť vždy len v rámci objektívnej premlčacej doby. Pokiaľ okresný súd stanovil začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby

dňom 31.08.2010, nemohol stanoviť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby skorším dátumom. Navyše okresný súd neposudzoval vzhľadom na časovú postupnosť výberov z vkladnej knižky, či uvedenú finančnú ujmu (majetkový prospech) je potrebné posudzovať jednotlivo alebo ako celok.

Okresný súd dospel k záveru, že odporkyňa 1/ sa nedopustila protiprávneho konania voči navrhovateľovi, nedošlo k porušeniu jej právnych povinností voči nemu a navrhovateľ nepreukázal, že by došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom v rámci trestného konania sa zaoberal iba závermi vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva policajného zboru SR Lučenec č.: ORP-2337/1-OSV-LC-2009, avšak uniklo pozornosti okresného súdu, že navrhovateľ už v podaní zo dňa 28.04.2013, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Lučenec dňa 30.04.2013 (č. I. 77), vo svojom podaní poukazoval na nesprávnosť hodnotenia premlčacej doby, ako aj na existenciu uznesenia ČVS: ORP-1860/1-OSV-LC-2010 zo dňa 10.01.2011. Okresnému súdu unikla aj tá skutočnosť, že navrhovateľ poukazoval priamo v podaní zo dňa 30.03.2014, doručeného okresnému súdu 01.04.2014 (č. I. 207 spisu), že odporkyňa 1/ X. I. bola odsúdená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 2T/243/2013-207 zo dňa 16.01.2014. Uvedeným rozsudkom bola odporkyňa 1/ X. I. uznaná za vinnú, že na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/514/2009 zo dňa 07.12.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04.03.2010, bola ustanovená za opatrovníčku nesvojprávnych bratov B. B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, pričom jej bola uložená povinnosť spravovať majetok osoby, ktorú zastupuje, pričom ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu, ktorú povinnosť porušila a bez súhlasu súdu z vkladnej knižky nesvojprávneho M. B. vedenej v Poštovej banke pod číslom XXXXXXXX/XXXX v období od 04.03.2010 do 31.08.2010 postupne vybrala hotovostné výbery v celkovej výške 2950,- Eur, ktoré utratila nezisteným spôsobom, čím pre M. B. spôsobila škodu vo výške 2950,- Eur. Poškodený M. B. (navrhovateľ) podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku bol odkázaný na občianske súdne konanie.

Pokiaľ predmetom súdneho konania na okresnom súde boli aj výbery z vkladnej knižky vedenej v Poštovej banke pod číslom XXXXXXXX/XXXX za obdobie od 26.08.2009 do 31.08.2010 a odporkyňa 1/ X. I. bola uznaná za vinnú zo skutku porušenia povinností na nakladanie s majetkom navrhovateľa, pričom bez jeho súhlasu z tej istej vkladnej knižky vyberala hotovostné výbery v celkovej čiastke 2950,- Eur v období od 04.03.2010 do 31.08.2010, minimálne vo vzťahu k tomuto rozsahu nároku navrhovateľa okresný súd nezákonne konštatoval, že odporkyňa 1/ sa nedopustila protiprávneho konania voči navrhovateľovi. V zmysle § 135 ods. 1 O.s.p. totiž okresný súd je viazaný rozhodnutím o vine obžalovaného.

V prípade námietky premlčania v konaní o náhradu škody alebo vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorému predchádzalo adhézne konanie, je treba posúdiť, či bol nárok v trestnom konaní riadne uplatnený a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval.

Vzhľadom na závery Okresného súdu Lučenec č. k. 2T/243/2013-207 zo dňa 16.01.2014 okresný súd musí náležite zvážiť dôvodnosť návrhu navrhovateľa, plynutie premlčacej doby, ako aj bude sa musieť dôsledne a konkrétne zaoberať jednotlivými dôkazmi produkovanými odporkyňou 1/, či uvedené dôkazy skutočne preukazujú, že finančné prostriedky vybrané z účtu navrhovateľa jeho opatrovníčkou X. I. boli použité v prospech nesvojprávneho navrhovateľa, pre jeho potreby. Nepostačuje, aby okresný súd tieto skutočnosti len všeobecne konštatoval, pretože rozhodnutie okresného súdu len s takýmto odôvodnením je nepreskúmateľné. Z rozsudku okresného súdu jednoznačne nevyplýva, ktoré finančné prostriedky boli použité na nájom bytu v prospech nesvojprávneho navrhovateľa a jeho brata, ktoré odporkyňou 1/ predložené pokladničné bloky preukazujú zakúpenie vecí a potrieb v prospech navrhovateľa, prípadne jeho brata.

Nakoľko rozhodnutie okresného súdu vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, s nesprávnou aplikáciou právnych predpisov, jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a v tejto časti preto nepreskúmateľné, odvolaciemu súdu nezostala iná možnosť, než rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, a to nielen vo vzťahu k odporkyňi 1/, ale aj odporcovi 2/, keďže vo vzťahu k nemu je rozhodnutie neodôvodnené.

V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov odvolacieho konania v zmysle § 224 ods. 3 O.s.p.

Nad rámec odvolania okresnému súdu je potrebné vytknúť aj tú skutočnosť, že napriek tomu, že navrhovateľ v odvolaní zároveň požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom dokonca poukázal aj na to, že tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, vyplnené doručil okresnému súdu už 30.04.2014 (č. I. 435, 243 spisu), okresný súd bez toho, aby sa zaoberal návrhom navrhovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov, vydal uznesenie č. k. 5C/130/2013-452 zo dňa 30.10.2014, ktorým zaviazal navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 385,50 Eur. Napriek tomu, že voči uvedenému uzneseniu sa navrhovateľ neodvolal a dokonca súdny poplatok za odvolanie zaplatil, prvostupňový súd sa bude musieť zaoberať návrhom navrhovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov a pokiaľ dôjde k záveru a prizná navrhovateľovi oslobodenie od poplatkov, zväží postup podľa § 11 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.